

Sluňákoviny

únor 2013

sluňákovský zpravodaj

Ptačí den na Sluňákově

aneb aktivity pro rodiče s dětmi

**sobota 9. února
10-15 hodin**

Přijďte společně s námi nahlédnout do říše křídel, zobáčků a ptačích melodií. Prožijeme den, na jehož konci už nebude žádné krmítko takové jako před tím.

Čekat na Vás bude občerstvení a také něco dobrého na zahřátí. S Kosími bratry navštívíme ptačí pohádkový svět, zblízka se podíváme na peří a pírka, zjistíme, co to znamená mít zrak jako ostříž. Kromě toho prozkoumáme krmítka, abychom zjistili na čem si všelící ptačí opeřenci pochutnají a čemu se raději vyhnou. Nebude chybět ani ohýnek, který zahřeje zkřehlé ruce a naplní hladová břicha. Jak to celé dopadne a co se stane, když se Kosí bratři setkají s velkými dravci? To a ještě něco navíc zjistíte, když se za námi v sobotu 2. února vydáte na Sluňákov.

Dvacátá sluňákovská zima

Doba, kdy zamrzne, je tradičně spojena s přelomem roku. Staré už uteklo a nové je očekáváno. To „zatuхло“ svádí k rozvahám, přemýšlení, chvílce klidu, oslavě ...

Sluňákov již prožil dvacet zim. Ta z roku 2007 znamenala přesun pracovníků Sluňákova z úřadu do nízkoenergetického domu v Horce nad Moravou. Zmizela jistota finančně zajištěné práce na oddělení ekologické výchovy pod Odborem životního prostředí města. S blízkými mokřady se objevily nejisté vody života obecně prospěšné společnosti.

Zimy 2008 a 2009 znamenaly zcela nový styl práce, úspěchy zajištění z mnoha získaných grantů, zvykání si na to, že Sluňákov se stal vzdělávací institucí, kde pracuje dvacet lidí. Další dvě zimy byly ve znamení relativního zklidnění. Zájem o nabízené služby neustále rostl. Dům je po celý rok vytížený, často několika akcemi najednou.

Přestože nebylo vždy všechno tak, jak bychom si představovali, šlo o nejkrásnější rok v dlouhé sluňákovské historii. Zimní mezinárodní seminář ukázal, že provoz zvládá organizaci nejen běžných aktivit, ale také organizačně velmi náročné mezinárodní konference. Od úklidu, přes skvělou kuchyni, až po zajištění konferenční techniky a zázemí domu. Pedagogové se mezi zahraničními lektory neztratili, naopak. Představili své zkušenosti z výuky, ale také se mohli pochlubit novými metodickými materiály pro učitele. Obrovský zájem učitelů, který vyvolala kniha „Sedm barev duhy“, byl ještě posílen novými metodickými učebnicemi rozvíjejícími pedagogickou tvořivost: „Zelený ostrov“ a „Zlatá nit“. K tomu lze přičíst neopakovatelnou atmosféru mezi lidmi ve zcela přeplněných prostorách Divadla hudby při besedním programu festivalu Ekologické dny Olomouc 2012. Také velmi vydařené dny pro rodiče s dětmi na zajímavá místa krajiny pořádané turisticko-informačním centrem. Historii vzniku a života sluňákovského domu představila kniha „Neobyčejnost přirozenosti“ s vloženým filmem „Nejvyšší hora na Hané“ od Víta Janečka. Filosofii koncepce činnosti Sluňákova potom zachytila kniha „O přírodě s láskou“.

A budoucnost?

Představa, které po roce 1989 asi věřilo hodně lidí, že kvalitní a mnohokrát ohodnocená práce v jakékoliv oblasti lidského počínání bude znamenat samozřejmou podporu a umožnění jejího pokračování, se nenaplnila. Ministerstva životního prostředí a školství v posledním roce zcela přerušila svou podporu pro environmentální vzdělávání a nesmírně kvalitní celostátní síť středisek ekologické výchovy se rozpadá. Sluňákov našťastí zachraňuje stabilní podpora města Olomouce a již tři roky také podpora Olomouckého kraje. Ty zajišťují to, že naše „škola“, může žít. K tomu přispíváme (i ve srovnání se soukromými školami) ve velké míře vlastní výdělečnou činností a zajištěním podpory ze zdrojů mimo město i region.

Je potěšující, že se povedlo společně s Agenturou ochrany přírody a krajiny ČR a vedením Statutárního města Olomouc prosadit realizaci projektu Dům přírody Litovelského Pomoraví. Okolí domu v Horce nad Moravou tak bude v následujících dvou letech obohaceno o vycházkový okruh s umělecky

ztvárněnými pozorovatelnami (místy setkání), které jsou komponovány s cílem umocnit prožitek setkání člověka a přírody.

Těšíme se na blížká setkání se studenty, žáky, dětmi, rodiči, učiteli, zvědavými laiky, turisty, všemi lidmi, kteří nás navštíví. Těšíme se na společnou poradu o přírodě, v přírodě, s přírodou.

Michal Bartoš, ředitel

Sluňákovské větrání

V sobotu 15. září 2012 proběhl na Sluňákově tradiční den pro rodiče s dětmi. Na rozdíl od předchozích let však nebyl ve znamení jablek, medu ani švestek. Letos jsme se totiž společně vydali na putování sluňákovskou krajinou. Byla to krajina vzpomínek, plánů a snů, protože zářijový den byl hlavně oslavou 20 let od založení Sluňákova. Společně s námi během celého dne slavilo přes 500 návštěvníků malých i velkých, z blízka i daleka. Kdo přinesl kamínek nebo něco dobrého na zub, byl navíc ušetřen placení vstupného a mohl se hned vydat na průzkum stanovišť a dalšího programu.

Děti lákala hlavně hravá stanoviště s úkoly, na kterých si mohly procvíčit tělo, ale také trochu potrápit hlavu. Ve Veenendaalské aleji poznávaly v rychlém běhu vysazené stromy, poté si zahrály na detektivy a snažily se v kupě kamení vypátrat sluňák – kámen, který nám dal jméno. To však nebylo zdaleka všechno, na děti čekalo hřiště s opičí dráhou a slacklinou (ploché lano), která potrápila i mnohé rodiče. Chodit po laně totiž není tak snadné jak se na první pohled může zdát, ale i s touto překážkou se nakonec všichni vypořádali. Opravdovým oříškem byla stavba vlastního Sluňákovského domu. Vzpomínání šlo pak úplně samo při třídění odpadů, kde se u popelářských aut nejen děti ale i tatínci zasnili, jaké by to bylo být popelářem. Zatlouct hřebík, uvázat uzel a odnést nářadí těm, co ho potřebují, už pak byla úplná hračka. Nezapomněli jsme ani na průzkum tůní u rybníka Rozvišť. Nestačili jsme se divit, co se všechno živého hemží u hladiny i na dně vod.

Stanovišť bylo opravdu hodně, stejně jako věcí a akcí, které Sluňákov za dobu své existence pořádal. Není tedy divu, že bylo potřeba myslet i na odpočinek. Načerpát nové síly všichni mohli u písňohraní se Zdeňkou Fridrichovou, sledováním pohádek Divadla Štěk nebo při prohlížení námi vydaných knížek. V několika malých stáncích bylo možné koupit regionální produkty z Hané. A kdo měl zájem, mohl si dokonce u jednoho z nich vytvořit svůj vlastní výrobek z vlny nebo si navléknout korálky. Mnozí však místo odpočinku zvolili projíždku na koni popřípadě procházku k Lovecké chatě. Díky velkému zájmu dětí i rodičů oslavy skončily až po páté hodině. Doufáme, že se všichni opět setkáme na dalších sluňákovských narozeninách, třeba za dalších 20 let.

Recepty

Ze zimního masopustního veselí: Masopustní koláčky

Ingredience: 50 dkg hladké mouky, 2 žloutky, ¼ l vlažného mléka, kvasnice, sůl, hořčičná sklenka oleje, 12 kostek cukru rozpuštěných v trošce mléka.

Vše zpracujeme v těsto a necháme 1 hodinu kynout. Potom po částech na vále vyvalujeme placku 0,25–0,5 cm silnou. Rádlem ji rozdělíme na čtverečky a plníme tvarohem (tvaroh, cukr, 1 žloutek, sníh z 1 bílku, rozinky). Vytvoříme balené vdolečky, navrch dáme povidla, potřeme vajíčkem a posypeme drobenkou.

Z podzimního větrání: Nebeské řezy

Ingredience: Těsto – 200 g polohrubé mouky, 200 g práškového cukru, 4 vejce, 10 lžic oleje, 10 lžic teplé vody, ½ balení prášku do pečiva, meruňková marmeláda. Krém: 750 ml mléka, 3 vanilkové pudinky, 200 g cukru krystal, 3 kysané smetany, piškoty, 1,5 dcl kávy, rum, čokoláda.

Žloutky vymícháme s cukrem, přidáme olej, vodu, mouku, prášek do pečiva a vmícháme sníh z bílků. Pečeme na vymazaném plechu na 180 °C cca 20 min. Upečené potřeme meruňkovou marmeládou a poté polovinou množství krému. Na krém pokládáme piškoty namáčené v kávě s rumem. Na piškoty natřeme zbytek krému a postrouháme čokoládou. Necháme dobře ztuhnout a potom krájíme na řezy. Krém: V mléce uvaříme vanilkové pudinky s cukrem. Po vychladnutí vmícháme postupně kysané smetany.

Táborové léto se Sluňákovem

Stanový tábor Vesmírná Odyssea

V červenci loňského roku jsme se vypravili na tradiční Sluňákovský stanový tábor. Táborníků i vedoucích bylo letos požehnaně. Na tábořišti pod hradem Aueršperk poblíž Bystřice nad Pernštejnem jsme užívali prázdnin v počtu více než 60 účastníků. Uprostřed lesů a kopců jsme společně prožívali příběh inspirovaný knihou A. C. Clarka Vesmírná Odyssea. Příprava na cestu do Vesmíru i samotná vesmírná plavba byla plná dobrodružství a zábavy. Počasí nám přálo, tak jsme si celé dva týdny mohli užít naplno a vyzkoušet si i nocování pod širým nebem. Zážitků máme spoustu a těšíme se na další.

Letos se chystáme opět do krásné přírody Vysočiny, tentokrát však na tábořiště u Radenic nedaleko Velkého Meziříčí. Vyrazíme v termínu 27. 7.–10. 8. 2013.

Pokud byste se k nám chtěli přidat, více informací získáte na Sluňákově u Soni Hrachové – sona.hrachova@slunakov.cz.

Příměstské tábory na Sluňákově

Příměstské tábory už tradičně patří do sluňákovského prázdninového programu. V loňském létě jsme se vrátili až do pravěkých dob. Prozkoumali jsme skalní malby, vyrobili jsme si oštěpy a vyrazili na mamuty. Vyzkoušeli jsme si i práci archeologů.

Letos se Sluňákov o letních prázdninách otevře příměstským táborům opět pro děti z prvního stupně ZŠ a poprvé i pro děti z mateřských školek.

Děti z prvního stupně zveme na tajemnou výpravu, při které budeme pátrat po poselství od protinozců. Vyzkoušíme si uvařit oběd na ohni nebo vyrobit ze dřeva přivolávač deště. Zda-li se nám podaří poselství odhalit, zjistíme v termínu 8.–12. července 2013.

Děti předškolního věku (4–6 let) zveme na příměstský tábor o dva týdny později. Pojdte s námi prozkoumat, jakými barvami hraje svět kolem nás! A co teprve když se na něj podíváme přes duhovou kuličku? Budeme si hrát, zpívat, tvořit, poznávat v termínu 22.–26. července 2013.

Bližší informace získáte na Sluňákově u Romany Pálkové – romana.palkova@slunakov.cz.

Putovní tábor

Další letní putování mladých sluňákovských přátel vedlo na Šumavu a do Bavorského lesa. Přestože se nám nabízelo strávit celý týden na chatě Tummelsplatz uprostřed divočiny, nemohli jsme se vzdát putování s plnou zátěží. Hned první nocoviště mělo neobvyčejné kouzlo. Louky po opuštěné vesnici Stará Hůrka, která měla svého času téměř 200 obyvatel, a také podvečerní dešťová jezerní koupel. Sychravější počasí nám umožnilo poznat možná opravdovější tvář Šumavy. Další dálkové pochody po šumavských asfaltkách vedly kolem rozhledny Poledník – pozůstatku utajovaného vojenského objektu s radarovou stanicí. Po noclehu na Modravě jsme procházeli územím kolem Ptačího potoka místy po intenzivních zásazích proti kůrovci s fantaskními pohledy na stojící odkorněné kmeny. Na bavorské straně naopak nezvyklý pohled na velké rozlohy mrtvého dřeva, ale také na většině míst s odrůstajícími mladými stromky. Pak už slibovaná chata, slunné počasí, noční cesta na vrchol Luzného, a neuvěřitelný osmikilometrový pochod naboso rašelinou (dovedete si to představit?), borůvkové hody a vlastnoručně pečený koláč od našeho hostitele Pavla Storcha. Po předchozí rozcvičce na Velké Fatře a této šumavsko-bavorské tedy vzhůru do Rumunska!

Co se dělo v roce 2012...

Rok 2012 byl pro Sluňákov významným výročím. Uběhlo totiž již 20 let od jeho založení. Nejedna událost během celého roku se nesla v duchu oslav. Proběhlo jich však mnohem víc. Pojďme si připomenout některé z nich.

Hned z kraje roku se na Sluňákově konal Zimní den aneb Masopustní veselí pro rodiče s dětmi. Návštěvníci si mohli vyzkoušet mnohé tradiční aktivity spojené s přípravou i průběhem Masopustu, pobavit se a občerstvit. Zastavil se u nás i opravdový Masopustní průvod z Horky a proběhlo společné veselí za zvuku živé hudby.

Oblíbená vycházka za bobry se tentokrát konala 17. března. Účastníci měli po cestě z Hynkova do Horky možnost přesvědčit se, že je Litovelské Pomoraví hojně obýváno množstvím bobrů evropských. Sledovali mnoho pobytových znamení jako např. čerstvé okusy, skluzavky nebo bobří spizírny.

V březnu se někteří příznivci cykloturistiky a umění společně vydali na cyklistický výlet po usedlostech několika výtvarníků, kde si mohli prohlédnout jejich zajímavá díla.

Zanedlouho poté se na Sluňákov sjeli mnozí zájemci o soví svět. Čekalo je setkání se skutečnými sovami ze stanice pro handicapované živočichy, představení sovích druhů žijících v ČR, seznámení s jejich hlasy i procházka do noční přírody.

V dubnu proběhl již 22. ročník festivalu EDO – Ekologické Dny Olomouc, tentokrát s podtitulem JÁ/ZVÍŘE. V rámci festivalu proběhlo množství výstav, besed se zajímavými osobnostmi, koncertů, vycházek i jiných kulturních akcí. Vyvrcholením festivalu byl tradiční Ekojarmark na Horním náměstí.

Na podzim se uskutečnilo ještě několik dalších zajímavých akcí jako např. tvořivá dílna Františka Skály o hřbitovech či Svatováclavská vycházka na houby s panem Ing. Lazebníčkem.

15. září se na Sluňákově slavilo 20. výročí společně s veřejností. Tradiční podzimní den pro rodiče s dětmi byl tentokrát nazván Sluňákovské větrání aneb Putování Sluňákovskou krajinou. Oslavy proběhly ve znamení dobré nálady a pohody.

Během celého roku se v Divadle hudby konaly Ekologické večery s různými osobnostmi. Pozvání přijali např. přírodovědec Vojtěch Novotný či architekt Josef Pleskot. Poslední ekologický večer v loňském roce byl věnován právě oslavám sluňákovských dvacetin. K této příležitosti byl představen Sluňákov a projekt Dům přírody Litovelského Pomoraví, besedovalo se s Alešem Dolným. a o příjemný závěr se postaral Vladimír Václavěk prostřednictvím koncertu s autorským čtením ze své knihy Neviditelný svět.

Sluňákov se představuje

Jana Vyhňáková

administrativní práce, dobrá duše a úsměv Sluňákova

Co nám o sobě prozradila...

Mám ráda bledule, sněženky a konvalinky...

Mám ráda pohanku, brambory se zelím a hruškové frgály...

Mám ráda výlet na Ondřejník, Javorník a Radhošť...

Jsem Rak a tak lpím na rodině...

Jsem Koza a konkrétně Koza v ohni a čekám až se projeví mé velké umělecké nadání.

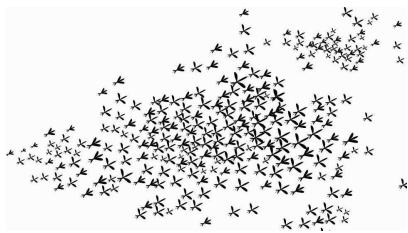
A ještě pár otázek...

Co tě po ránu nejvíc potěší?
„Jakýkoliv úsměv od kohokoliv.“

Čím tě tvoje práce nejvíce naplňuje?
„Každý den je nějaký zážitek.“

Co si na ní užíváš?
„Skvělých kolegů, bez kterých si to nedokážu představit a bez kterých by to nešlo.“

Vzdělávání pedagogů na Sluňákově pokračuje

Vzdělávací semináře pro pedagogy mají na Sluňákově již dlouhodobou tradici, která pokračovala i v loňském roce. Proběhlo 19 jednodenních seminářů, dvě vícedenní exkurze a také dvě roční specializační studia pro koordinátory environmentální výchovy.

Koncem února zahájí své roční specializační studium nová skupina 25 učitelů mateřských a základních škol Olomouckého kraje. Během 7 setkání navštíví několik středisek ekologické výchovy po celé České republice, budou se intenzivně vzdělávat v oblasti ekologické výchovy a pracovat na své absolventské práci. Po závěrečné zkoušce mohou pracovat na svých školách jako koordinátoři ekologické výchovy.

Oddíl Tuláček

Zatímco v loňském roce jsme zdolali dobrodružnou cestu po Velké řece, letos bojujeme o přežití na pustém ostrově společně s hrdiny knihy Dva roky prázdnin. Už umíme stavět přístřešky i stopovat zvířata, ale mnoho dalšího nás teprve čeká. A protože víc hlav, víc ví, neustále čekáme na další odvážné kamarády. Těší se na vás Kuba, Mirečka, Bohouš, Nela, Eliška, Aleš, Štěpán a Ondra.

Oddíl Tuláček je určen pro děti od 1. do 4. třídy. Scházíme se každý týden ve čtvrtek ve 14:30 na Sluňákově a do 16:00 společně podnikáme různé aktivity. Využíváme Sluňákovskou hernu, nebo se vydáváme ven, do okolí na průzkum lesa. Několikrát do roka pořádáme jednodenní výlety nebo víkendové výpravy i s přespaním. Někteří zájemci jezdí i v létě na Sluňákovský stanový tábor. Nové členy přijímáme po celý rok. V případě zájmu se na nás neváhejte obrátit přes e-mail: Q.Tink@seznam.cz, bara.chmel@gmail.com nebo se ptejte osobně na Sluňákově.

Těší se na vás také oddílové vedoucí Barča a Marta.

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Ministerstvo životního prostředí

Zveme Vás

Ptačí den na Sluňákově – aktivity pro rodiče s dětmi, sobota 9. února

Lenka Suková: Obrazy v krajině, krajina v obrazech, ekologický večer v Divadle hudby, úterý 19. února 2013, 18 hodin

Vycházka za Bobry z Hynkova do Horky, sobota 2. března 2013

Soví noc na Sluňákově, pátek 22. března 2013, 18 hodin

Miroslav Bárta: Na rozcestí – anatomie komplexních civilizací ekovečer v Divadle hudby, středa 27. března 2013, 18 hodin

Ekologické dny Olomouc, 20. 4.–1. 5. 2013 – besedy, koncerty, výstavy, vycházky, Ekojarmark na Horním náměstí a mnoho dalšího, bližší informace a podrobný program brzy najdete na www.slunakov.cz.

Příměstský tábor pro předškoláky, 22.–26. července 2013

Příměstský tábor pro mladší školáky, (1. st. ZŠ) 8.–12. července 2013

Stanový tábor na Vysočině, 27.7.–10.8.2013

Bramborový den pro rodiče s dětmi, sobota 21. září 2013

Svatováclavská vycházka na houby, sobota 28. září 2013

Nabízíme Vám

Ekologická poradna – poradenství se zaměřením na odpady, ekologické stavitelství, šetné spotřebitelství a domácnost.

Sluňákovský obchůdek – drobné občerstvení, biopotraviny, Fairtrade výrobky, informační a vzdělávací materiály (zajišťujeme i jejich distribuci) i drobné výrobky od místních řemeslníků. Otevírací doba: duben–září denně 10–17 hodin.

Ubytování a pronájem prostor – pro veřejnost, pro víkendové pobyty dospělých, dětí, organizací, pro pořádání firemních i soukromých akcí, seminářů, kurzů a podobně. K dispozici je ubytování s kapacitou 44 lůžek, polyfunkční sál s kapacitou do 120 míst a další prostory. Je tu pro vás i půjčovna jízdních kol a raftů.

Sluňákov

Centrum ekologických aktivit města Olomouce, o.p.s.
Skrbeňská 70
783 35 Horka nad Morávou
tel.: 585 378 345
www.slunakov.cz

Redakce:

Soňa Hrachová, Veronika Šilarová,
Romana Pálková, Pavlína Vrbová, Jiří
Popelka, Zuzana Janková, Jana
Malinová